

Vi feirer
**HL. SAVA
AV SERBIA**

❖ ❖ ❖
*på søndag
26. januar
med SLAVA!*
❖ ❖ ❖

Liturgi kl. 11:00

❖ ❖ ❖

deretter slava og
utvidet kirkekaffe!

❖ ❖ ❖

Alle er velkomne.

**No4
2019**

HELLIGE NIKOLAI MENIGHETS BLAD

I LØPET AV ÅRET FIKK VI FERDIGSTILT
DEN NYE BYGNINGEN
PÅ KLOSTERET I HURDAL.

❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

Det skal bli et «ortodokst kirkemuseum»,
og den første utstillingen blir i forbindelse med 100-års
feiringen av ankomsten til de russiske flyktningene
som kom til Norge 1920 og som i løpet av noen få år
organiserte Den ortodokse kirke i Norge
– HELLIGE. NIKOLAI MENIGHET!

Многонациональный Православный Приход Русского Произхождения и Русской Традиций под каноническом омофором Патриарха ИРИНЕЯ Белградского.

Hellige Nikolai kirke Tvetenveien 13, 0661 Oslo ◆ facebook: <https://www.facebook.com/groups/HelligeNikolai/>
<http://www.ortodoks.com> ◆ postgironr.: 0532 1267426 ◆ IBAN: NO91 bankkontonr.: 2050.03.19357 SWIFT: DNBANOKK
 Forstander: Arkimandritt Johannes ◆ mob.: 472 71 396 ◆ e-post-adresse: fader.johannes@ortodoks.org

ADRESSER & TELEFONNUMMER	GUDSTJENESTER I OSLO, SANDNES, BERGEN OG HURDAL:		
hierodiakon: fader Serafim, mob. 952 40 546 leser: Ronald Worley Korleder: Torhild Agnes Svele Menighetsråd: f. Johannes (formann), f. Serafim, Torstein Theodor Tollefse, Vera Piatrova, Ludmila Mobeck, Toska Struksnes, Ronald E. Worley. Revisjonskommisjonen: Inger-Johanne Nilssen, Torhild Svele og Svein E. Sandvold. Medlemsavgift (frivillig): kr.500,- Vipps nr.: 97557	DEN GUDDOMMELIGE LITURGI ▶ søndager kl.11:00, ukedager kl.10:00. Liturgi på norsk 1. og 3. sønd. i mnd. / kirkeslavisk og norsk 2. og 4. sønd. i mnd.		
Hellige Trifon Skita; mob.: 472 71 396 Hl. Trifon forlag og Tidsskriftene «Tabor» og «Ortodox Røst», www.ortodoks.org facebook.com/trifonkloster konto nr.: 2050 29 63679 Vipps nr.: 539441	sivil dato 2020	ukedag & klokkeslett	Gudstjenestene er åpne for alle, men kun ortodokse troende kan ta del i Nattverden. Husk fasten og forberedelsesbønnene! Skal du ta del i Nattverden, må du komme i god tid til kirken.
KIRKEFORENINGER OG MENIGHETER: *St. Georg i Neiden St. Georgs ortodokse kapell i Neiden starost: Oiva Jarva *Kirkeforeningen i Bergen Gudstjenested: St. Sunniva på Florida. Starost: Sturla Olsen, tlf.: 56 33 09 05 konto: 5233.05.01006 hjemmeside: www.ortodoksibergen.no	4. jan.	lør. kl. 10:00	Liturgi i Sandnes (<i>Daleveien 3</i>)
*Kristi Forklarelse i Rogaland Starost: – / konto: 3265.11.10407 Hl. Martyr Elisabets kapell Adresse: Daleveien 3, Sandnes hjemmeside: http://ortodoksstavanger.no/	5. jan.	sønd. kl. 11:00	Liturgi. De hellige fedrene.
*Kristi Frembærelse i Tempelet i Bodø Llonni Lepp, Martinus Hauglid: *Johnsegarden i Sogn og Fjordane Inger Johanne Enger, 6977 Bygstad Leser: Asbjørn Olav Flåm, tlf. 57 71 69 00 e-post: kbooklade@online.no Hl. apost. Johannes Teologens kapell Gravplass: Helgøya kirkegård Det Ortodokse Kirkeakademiet i Oslo: fader Johannes mob.: 472 71 396 NKR representant: fader Johannes NTSF representant: f. Johannes Forum for Ortodoks Kirkessang: «De myrrabærende kvinners» forening: Kontakt: Janette Khoury kontonr.: 2050 29 66945 Ikonmaler: Ove Svele, e-post: ograsve@gmail.com Nikolaifondet: gironr. 0540 0752704 Menighetsbladet: Redaktør f. Johannes Teknisk/lay-out medarb.: Ove Nikolai Svele Korrektur: Peter Svele	6. jan.	mand. kl. 19:00	Vigilie. Julaften Сочельник
	7. jan.	tirsd. kl. 10:00	Liturgi. Juledag Kristi fødsel. - Рождество Христово
	11. jan.	lør. kl. 10:00	Liturgi i Bergen (<i>St. Sunniva på Florida</i>)
	12. jan.	sønd. kl. 11:00	Liturgi. Josef, David og Jakob.
	19. jan.	sønd. kl. 11:00	Liturgi. Kristi Dåp. Богоявление. Водоосвящение Vannvielse
	26. jan.	sønd. kl. 11:00	Liturgi. Slava for hl. Sava av Serbia.
	1. feb.	lør. kl. 10:00	Liturgi i Sandnes (<i>Daleveien 3</i>)
	2. feb.	sønd. kl. 11:00	Liturgi. Makarios den store
	8. feb.	lør. kl. 10:00.	Liturgi i Bergen (<i>St. Sunniva på Florida</i>)
	9. feb.	sønd. kl. 11:00	Liturgi. Alle Russlands nye martyrer og bekjennere. Tolleren og fariseeren
	~~ ~~~ Fastefri uke ~~ ~~~		
	15. feb.	lør. kl. 10:00	Liturgi i Bodø Kristi frembærelse i tempelet, Сретение
	16. feb.	sønd. kl. 11:00	Liturgi. Сретение. Den fortapte sønn.
	22. feb.	lør. kl. 17:00	Liturgi. Allmenn Parastos. Minnedag for de hensovnede. Вселенская суббота
	23. feb.	sønd. kl. 11:00	Liturgi Den ytterste dom. ~~ Kjøtt-fasten ~~
	1. mar.	sønd. kl. 11:00	Liturgi. Tilgivelsens søndag. Прощеное воскресенье. Fetesøndag.
	~~ ~~~ Storfasten begynner ~~ ~~~		
	7. mar.	lør. kl. 10:00	Liturgi i Sandnes (<i>Daleveien 3</i>)
	8. mar.	sønd. kl. 11:00	Liturgi. Ortodoksiens seier. Торжество Православия
	14. mar.	lør. kl. 10:00	Liturgi i Bergen (<i>St. Sunniva på Florida</i>)
	15. mar.	sønd. kl. 11:00	Liturgi. Hl. Gregorios Palamas.
	22. mar.	sønd. kl. 11:00	Liturgi. Korshyllingen Крестопоклонная
	29. mar.	sønd. kl. 11:00	Liturgi. Hl. Johannes Klimakos
	En ortodoks kristen kan ta del i nattverden kun i en ortodoks kirke, og bør faste på onsdag og fredag, be sine bønner morgen og kveld fra bønneboken, tenne oljelampe eller vokslys og rökelse (på søndager og helligdager) foran ikonen, lese dagens tekst fra Bibelen og ta del i kirkens gudstjenester så ofte som mulig.		
	Воскресенье — это день Господень, приходите в церковь! SØNDAG ER HERRENS DAG, GÅ I KIRKEN!		

Jon Wetlesen

Stillhetens øyeblikk

Når bevisstheten min er utadvendt
danner jeg forestillinger om meg selv
i forhold til det som er utenfor og før
og etter

Men når jeg vender om og spør:
hvem er det som har disse tankene?

blir bevisstheten innadvendt

Jo dypere jeg går inn i dette spørs-
målet

desto mer faller jeg til ro
i det som intet er utenfor eller før
eller etter

I dette stillhetens øyeblikk
får allting være slik det er
blikket blir avspent
det er ikke mitt engang
men bare et rent blikk

øyeblikket

Helligåndens

Forskjeller mellom stort og smått
blir utjevnet

trærne og fjellene får hvile i seg selv
i dagens lys og nattens mørke

også i uvær

til og med ekstremvær
allting faller til ro

også menneskenes travelhet

EVANGELISKE FORBILDER

av biskop Grigorij (Lebedev) av Schlüsselburg

27: Og noe falt på stengrunn, hvor det ikke hadde meget jord; og det kom snart opp ... og da solen gikk opp, ble det avsvidd, og da det ikke hadde rot, visnet det (fordi det ikke hadde væte - Luk.8,13). Og på samme måte de som såes på stengrunn ... de har ikke rot i seg, men holder ut bare til en tid; blir det så trengsel eller forfølgelse for ordets skyld, da tar de straks anstøt (Mk. 4, 5-6. 16-17) de tror til en tid, og i prøvelsens stund faller de fra (Luk. 8, 13).

Her er så den andre betingelsen: omsorgen for fruktbar grunn i din sjels hage ... at du ser til at der er feit og svart jord – det er omgivning mettet med kraft for god vekst og dyrking ... Samle sammen en slik kraft i sjelen. Og det er resultatet av gode tanker og gode gjerninger. På den måten får de dypere røtter i sjelen din. Når det godes avkastning er liten, da har Guds sæd ikke noe å binde seg til i sjelen din, ikke heller har den noe å styrke seg på. Da vokser Guds sæd svakt og tynt og livløst, nesten uten røtter i sjelen ... Derfor visner den avkrefte spiren og dør når den blir angrepet av fristelsene (de uunngåelige!) Der er ikke noen jordbunn, ikke noen næring i sjelen, og den har ikke sterke røtter... Og livets hete («solen gikk opp»), livets tunge prøvelser stanser det godes såvidt påbegynnte løp. Ikke har den heller væte å styrke seg på! Væten – det er duggen av Guds nåde som treder støttende til med sin kraft... Det kommer selvfølgelig ikke noen dugg fra en sten.

Nådens dugg er i overflod der hvor jordbunnen er mettet av de gode gjerningenes kjærlighet.

Gå så til kamp mot din forstenede, ufruktbare sjel. Styrk de gode

gjerningenes jordbunn i deg slik at godhetens spirer kan vokse opp. Og da vil nådens dugg falle ned over sjelens mark... Og den gode sæd vil spire fram og marken vil bære aks fulle av korn.

28: Og noe falt blant torner; og torrene skjøt opp og kvalte det, og det bar ikke frukt... det er de som hører, og mens de vandrer under bekymringer og rikdom og livets lyst (Luk. 8, 14.), de andre ting kommer inn og kveler ordet, og det blir uten frukt. (Mk. 4, 7. 18-19).

Den tredje betingelsen for at Guds sæd skal gro godt – er å ikke la ugresset få vokse seg sterkt i sjelen. Ugresset er uunngåelig. Mennesket lever i en ond verden og selv er det svakt og tilbøyelig til synd ... Herren tilintetgjorde jo ikke ugresset, men lot det gro like til innhøstningen (Matt. 13, 30). Det betyr at det vil komme ugress. Det er «bekymringer, og rikdom og livets lyst»... Om du gir dem sin vilje vil de fortære alt det gode... Vet du kanskje ikke hvor raskt ugresset gror opp og hvor raskt det formerer seg og dreper den gode sæd?

Derfor skal du ikke gi sjelens torner sin vilje, for de slynger seg rundt den og fortærer den; de gir ikke noe til sjelen og slipper ikke det gode inn på seg... Når så tornene fyller sjelen og tømmer den for det gode, da er sjelen død!

Bare tomheten blir igjen ... tomheten alene ... meningsløsheten, unødvendigheten av noen som helst anstrengelse eller resultat... et istykkerslått og knust liv... Ugressets herredømme... intet å leve på, intet å puste i!... ■

HELLIGÅNDEN I DEN KRISTNES PERSONLIGE LIV (*første del*)

av Metropolitt Kallistos Ware

1. DET SKJULTE MYSTERIET

1.1. Kom, sanne lys.

Kom, evige liv.

Kom, skjulte mysterium.

Kom, navnløse skatt.

Kom, virkelighet hinsides alle ord.

Kom, person hinsides all forstand.

Kom, allmektige som skaper, omformer og forandrer alle ting

gjennom din vilje alene.

Kom, du usynlige som ingen hånd kan berøre eller håndtere.

Kom, for du vedvarer beständig ubeveget, men likevel er du i bevegelse i hvert øyeblikk, du nærmer deg oss som ligger i helvete, men likevel er du høyere enn himlene.

Kom, for ditt navn fyller våre hjerter med lengsel og er stadig på våre lepper, selv om vi ikke kan si eller vite

hvem du er eller hvordan du er av natur.

Kom, du som er Alene til de som er alene.

Kom, du som er selve begjæret i mitt indre.

Kom, mitt åndedrett og mitt liv.

Kom, min glede, min ære, min grenseløse fryd...

1.2. Med denne påkallelsen av Helligånden vil hl. Simeon den nye Teologen (949-1022) spesielt fremheve to ting. Han taler om Åndens nærvær som en umiddelbar nærlhet: «begjæret i mitt indre ... mitt åndedrett og mitt liv». Og han taler om hvor gåtefull den tredje personen i Treenigheten er, hvor vanskelig han er å begripe: «skjulte mysterium ... navnløse skatt ... virkelighet hinsides alle ord ... person hinsides all forstand». Vi har vel alle i noen grad opplevd begge disse forhold i vår egen personlige erfaring. Vi er umiddelbart bevisst hvordan Ånden virker i vårt indre, vi kjenner hans kraft; men hans ansikt er for det meste skjult for oss, og når vi forsøker å analysere hans virksomhet systematisk, klarer vi det ikke. Åndens vind «blåser dit den vil, du hører den suser, men du vet ikke hvor den kommer fra eller hvor den farer hen» (Joh 3: 8).

1.3. La oss se på syv aspekter av dette «skjulte mysterium» til Ånden.

(I) Hvis vi starter med det som fortelles i kapittel 2 av Apostlenes gjerninger om hendelsene under pinsen, ser vi at Åndens gave er en gave som gir *enhet i mangfold*. Ånden gjør oss frie til å være oss selv gjennom å forene oss til en enhet.

(II) Livet i Kristus og Ånden er, som Nikolas Kabasilas (1300-tallet) stadig understreket, et liv i sakramentene. Av sakramentene er det to som er særlig viktige: dåpens innvielse og nattverdens [eukaristiens] fellesskap [kommunion]. Hvordan tar vi imot Ånden i disse to «mysterier», og hvordan virkelig gjør vi bevisstheten om sakramentenes gave gjennom å bli *hva vi er*? I denne sammenheng skal vi komme inn på sakramentenes sosiale implikasjoner og kaste et blikk på vår tids karismatiske bevegelse.

(III) Den *indre bønn* lever side og side med livet i sakramentene, og tilsammen utgjør de en enhet. I den ortodokse kirken bruker vi ordet *hesykhiasme* (av *hesyka* – ro, stillhet, taushet). Hvordan kan vi oppdagte Åndens nærvær i *naturlig kontemplasjon* og i *taushet*? Og på hvilken måte tjener hesykasten samfunnet?

(IV) Helligånden er skjønnhetens Ånd: Hvilken rolle spiller kunsten, og særlig de *hellige ikoner*, i vårt åndelige liv?

(V) Det åndelige liv leves i to ytre hovedformer, *ekteskapet* og *munkelivet*. Hvordan forholder disse seg til hverandre, og hvilken roller spiller fasten i begge? Vi skal legge merke til at fasten ikke forstås som noe negativt, men noe positivt – en benektelse av det falne *kjøttet*, men en bekrefteelse av *kroppen*. Vi skal også legge merke til askesens sosiale implikasjoner og at den er forbundet med gjestfrihet.

(VI) Åndens gave kommer til uttrykk på en spesielt direkte måte gjennom den profetiske funksjon til den «eldste» eller den *åndelige fader* (eller *moder*). Hvordan tjener han eller hun Guds folk?

(VII) Til slutt skal vi se på det særlige forhold mellom Åndens gave og vårt *fremtidshåp*. Hver gang vi sier: «Kom Hellig Ånd», vender vi blikket mot endetiden.

1.4. I denne artikkelen har jeg valgt å tale om Helligånden snarere enn om «åndelighet» eller «spiritualitet». Det abstrakte ordet «spiritualitet» forekommer ikke i *Det nye testamente* eller hos kirkefedrene, og det blir heller ikke så mye brukt av ortodokse teologer i vår forts. neste side ➤

tid. Generelt foretrekker den ortodokse tradisjon å tale om det som er spesifikt snarere enn det som er abstrakt; om personer og personlige hendelser og forhold, snarere enn om idéer og vesener [essenser]. Vi forstår vesenet ut fra dens konkrete fremtredelse i det som er personlig. Derfor taler vi om:

- konsiler [kirkemøter], men ikke om «konsiliarisme»;
- de siste ting og om himmel og helvete, denne tidsalder og den fremtidige, men ikke om «eskatologi»;
- mystisk bønn og mystisk teologi, men ikke om «mystikk»;
- Ånden, men ikke om «spiritualitet».

Det er klokt å huske på at alle disse abstrakte ordene – konsiliarisme, eskatologi, mystikk, spiritualitet – er uten belegg i skriften eller kirkefedrene. La oss være sparsomme i vår bruk av dem når vi deltar i diskusjoner med andre kirkесamfunn.

2. ÅNDENS GAVE: (I) MANGFOLD I ENHET

- 2.1. Tre sider av Åndens gave fremgår klart av fortellingen om pinsen i andre kapittel av Apostlenes gjerninger:
 2. For det første er Åndens gave en *universell* gave; den gis til alle: «Da ble de *alle* fylt av Helligånden» (Apg 2: 4). Når Peter forklarer hva som nylig har hendt, tillemper han noen ord av profeten Joel på det som skjedde i pinsen: «I de siste dager skal det skje, sier Gud: Jeg vil utøse min Ånd over alle mennesker [i den greske teksten står det *sarka* – «kjøtt»] (Apg 2:17; sml Joel 3: 1). I den gamle pakt ble Ånden bare gitt til særskilte ledere, men nå gis han til alle. I kirkens liv er ikke Helligåndens gave eller karisma begrenset til viede prester, men utøses over hele Guds folk. «Men dere er blitt salvet av Den Hellige, og alle har dere viten» [*oidate* – «vet»; «vitnen»] (1 Joh 2: 20). Alle er «karismatikere» i ordets rette forstand, utrustet med nådegaver; alle er bærere av Ånden, «pneumatikere».

3. For det andre er Åndens gave en *mangfoldig* gave. På pinsedagen kom tunger likesom av ild til syn; de «delte seg» satte seg på hver enkelt av dem som var tilstede (Apg 2: 3). Parakleten (Talsmannen) gjør oss alle forskjellige, han lar meg være meg selv helt distinkt i min spesielle egenart. Ånden er ikke bare en kvalitet eller kraft i guddommen, ikke bare en ubevisst kraft, men

den tredje *person* i den hellige Treenighet; og som person bekräfter han hver og en av oss i det at vi selv er en person. Det er kanskje vanskelig for oss å forestille oss Ånden som personlig – han viser oss jo aldri sitt eget ansikt, men peker alltid på den oppståtte Kristus (Joh 16: 13-14). Likevel er mulig for oss å tre inn i et «jeg/du-forhold» til ham. Og det finnes et uuttømmelig mangfold av måter dette personlige «jeg/du-forhold» kan komme til uttrykk.

Det er betegnende at på pinsedagen brukte ikke apostlene noe kunstig språk, slik som esperanto, for å kommunisere med alle de forskjellige nasjonaliteter som fantes i folkemassen. De som hørte på, hørte dem tale i sitt eget morsmål (Apg 2: 8). Mangfoldet av språk og dialekter blir ikke utradert gjennom pinsen, men det slutter å skape splittelse fordi alle kan forstå hverandre gjennom Åndens nåde. Pinsens Ånd undertrykker ikke våre etniske eller personlige ulikheter, men velsigner dem. Som frihetens Ånd forløser han oss og frigjør oss av stereotypier, meningsløse gjentagelser og av slaveriet under alle former for totalitær kollektivisme. Livet i Ånden gjør alle ting nye og opprinnelige i samspill med vekslende forhold. Det er urettferdigheten, ikke helligheten som er kjedelig og ensformig.

4. For det tredje er Åndens gave *enhetens* gave. «Det er forskjellige nådegaver, men Ånden er den samme» (1 Kor 12: 4), og hans særskilte oppgave er å forene oss «i den fred som binder sammen» (Ef 4: 3). *Det nye testamente* taler særlig om «fellesskapet» eller «kommunionen» (*koinonia*) i Helligånden. Det er Åndens oppgave å skape fellesskap gjennom å dele med hverandre og opprette kommunion og kommunikasjon. Apg 2 understrekker dette. Når Ånden stiger ned på pinsedagen, er alle samlet sammen (*homou*) – eller «samstemte» (*homothymadon*) – «på ett sted» (*epi to auto*) (Apg 2: 1). Dette innebærer sikkert mye mer enn at man sitter ved siden av hverandre i ett og samme rom. Vi bør heller tenke oss at det dreier seg om en indre samstemthet av åndelig art. Gjennom Åndens gave blir de mange forvandlet til én eneste kropp i Kristus. Sann personlig frihet består ikke i vilkårlig selvrådighet uten hensyn til andre. Som frihetens Ånd befriar Helligånden oss ikke bare av kollektivisme, men også fra egoisme hvor vi isolerer oss i forhold til andre og inngår i den gjensidige frykts tyranni. Om vi anvender symbolikken i den ortodokse kirkens *kondak* eller høytidspsalmen for pinsen, kan vi si at Ånden opphe-

forts. neste side ▶

BOMBEN FRA KONSTANTINOPEL

af f. Poul Sebbelov

Når folk som flest i Vesten tænker på Den Ortodokse Kirke, så tænker dei oftest på den som en fjern størrelse, der vel kan have en vis eksotisk interesse, når der fx udspiller sig magtkampe mellem Konstantinopel og Moskva i Ukraine, som det skete tidligere i år, hvor Den Økumeniske Patriark, Bartholomæus I tiltog sig ret til énsidigt at tildele frafaldne fra Moskvas Patriarkat i Ukraine autokefali, altså kirkelig selvstændighed; og det på trods af, at Kirken i Ukraine i mere end 300 år har været knyttet til Moskva og den russiske Kirke.

De færreste i Vesten ser imidlertid Den Ortodokse Kirke med dens teologi og dens konflikter som noget, der for alvor angår os i Vesteuropa eller USA. Men det er en fejl. For Den Ortodokse Kirke hører ikke bare til i «Langtbortistan», den har sit eget liv i de vestlige lande, et liv, ikke alene som så og så mange «migrantkirker» eller «sømandskirker», men som en tilbagevenden og en genetablering i Vesten af den oprindelige Kirke, den Kirke, som ligger forud for de historiske opsplitninger i «konfessioner», først tilkomsten af Den Romersk-Katolske Kirke, som i det 11. århundrede brød med den hidtidige enhedskirke, og fra 1500-tallet og frem tilkomsten af de protestantiske

kirkesamfund, lutheranere og calvinister mfl, som så at sige brød med udbryderne i Romerkirken.

Den Ortodokse Kirke har de seneste 100 år været på vej tilbage som en levende, virksom, åndelig og organisatorisk enhed i Vesten; og dermed udspiller en række modsætninger, som findes i Den Ortodokse Kirke, sig også på vore breddegrader. Et afgørende stridspunkt er knyttet til selvforståelsen hos Den Økumeniske Patriark, Bartholomæus I, og hans Synode, der opfatter sig som ledende i den ortodokse verden og derfor hævder at være i besiddelse af særlige privilegier, når det gælder tildelingen af selvstændighed eller autokefali for lokale, ortodokse Kirker. Det gælder, efter Økumenisk Patriarkats opfattelse, overalt i verden, som vi nyligt har set det i Ukraine; men særligt og ikke mindst uden for de traditionelt ortodokse lande gør Økumenisk Patriarkat krav på enevældige, nogle ville kalde det «pavelige» magtbeføjelser.

Det Økumeniske Patriarkat mener nemlig, kort sagt, at de har eneret på at afgøre, hvilke Kirker, der kan være selvstændige, og hvilke, der ikke kan. Et kendt eksempel er en konflikt, som snart har pågået i 50 år. Det gælder OCA, som er forkortelse for Orthodox Church of Ame-

rica. OCA er en kirkelig enhed, som oprindeligt var del af den russiske emigration til USA, og som derfor var et stift, knyttet til Moskvas Patriarkat. Men i 1972 var menighederne gledet så meget ind i det amerikanske samfund, sprogligt, kulturelt og i øvrigt, at Patriarkatet i Moskva meddelte dem selvstændighed, autokefali. Det ville man bare ikke høre tale om fra Det Økumeniske Patriarkat, der som sagt påberåber sig eneret på at kunne tildele selvstændighed. – Og her, snart 50 år senere, er situationen fortsat låst. Vi har i USA en Ortodoks Kirke, OCA, med et million-stort antal troende, mange præster, diakoner og biskopper samt tre teologiske uddannelsesinstitutioner; men Økumenisk Patriarkat vil fortsat ikke anerkende OCA som selvstændige, alene fordi de ikke selv har truffet beslutningen.

Det er ikke blot i USA eller Ukraine, at Det Økumeniske Patriarkat fører sig frem som enevældige. Også hos os i Vesteuropa ser vi den tendens. Nedenfor følger i skitseform beskrivelse af en konfliktfyldt udvikling gennem 100 år, en udvikling, som er spidset til det seneste år, siden november 2018. Det gælder en strid om, hvem der har råderet over, hvordan ortodokse troende kan organisere og indrette sig i Vesteuropa.

► forts. fra s. 5. «Helligåndens i den kristnes personlige liv» ver ettvirkningen av Babels tårn (1 Mos 11: 7):

Den gang Den Høyeste steg ned og forvirret tungemålene, splittet han hedningene.

Den gang han fordelte tunger av ild kalte han alle sammen til ett.

Derfor ærer vi samstemmig Helligånden.

Ånden oppretter harmoni og gjensidig forståelse, «kaller alle til ett», gjør det mulig for et mangfold av mennesker å tale «med én tung». Det er ikke tilfeldig at det som kjennetegner pinseforsamlingen til kirken i Jerusalem, er nettopp at dens medlemmer «hadde alt felles» og var «forenet i hjerte og sjel» (Apg 2: 44; 4: 32). Og dette fortsetter å kjennetegne kirken i hver generasjon senere, i den grad den forblir sann mot seg selv. ■

«Helligåndens i den kristnes ... » fortsetter i neste nr av MB.

Den 28. september ankom Den Økumeniske Patriark Bartholomæos I fra Konstantinopel/Istanbul på et tre-dages besøg i Stockholm. Anledningen var 50-års jubilæet for etableringen af det græske bispedømme i Skandinavien. Bispedømmet ledes af Metropolit Kleopas Strongylis, som siden 2014 fra sit domicil på Birger Jarlsgatan i Stockholm har arbejdet ihærdigt på at øge antallet af græske menigheder i Danmark, Sverige, Norge og Island. Græske menigheder, vel at mærke! For desværre gør der sig en udbredt «kirkelig nationalism» gældende flere steder i den ortodokse verden, og denne nationalisme indebærer, at man fra fx græsk side har vanskeligt ved at forestille sig, at autentisk, ortodoks kristendom kan være andet end netop ... nå ja, græsk. Tilsvarende tendenser gør sig gældende i andre ortodokse lande, som mener at have patent på den «rette» ortodoksi.

Samme dag, lørdag den 28. september, havde Ærkebiskop Jean Renneteau indkaldt til pastoralt møde i Alexander Nevskij Katedralen på Rue Daru i Paris. Det er lige bag Triumfbuen i 8. arrondissement, et eksklusivt kvarter i den franske hovedstad, hvor man også finder den danske Frederikskirken og Det Danske Hus.

De forsamlede præster havde denne dag til opgave at drøfte, hvordan man bedst muligt kan afbøde de ødelæggende skadefirkninger, som Patriark Bartholomæus I og Det Økumeniske Patriarkat har tilføjet den kirkelige enhed, som bærer navnet «Det Vesteuropæiske Ærkestift af Russisk Tradition», og som har hovedkvarter netop i Paris.

Det Vesteuropæiske Ærkestift opstod for ca. 100 år siden som én

af følgerne af den russiske revolution. Et stort antal flygtninge fra Rusland slog sig ned i Vesteuropa, bl.a. i Frankrig, og bragte den ortodokse tro med sig tilbage til det Vesten, hvor Den Ortodokse Kirke ellers havde været fraværende gennem mange århundreder. Hvor ortodoksien stort set var fuldkommen ukendt, eller i det højeste havde status som en os uvedkommende, eksotisk størrelse fra fjerne lande.

Ærkestiftet var, i sagens natur, af russisk tradition; grundlagt som det var af russere. Men det kunne selvsagt ikke forblive en del af den russiske Kirke, man var flygtet fra. Og man kunne heller ikke længere se sig som tilhørende det Moskvas Patriarkat, som efter Oktober-revolutionen i 1917 var kommet under kommunisternes kontrol. Stiftet etablerede sig op gennem 1920erne i Paris; men der var behov for tilknytning til et kanonisk patriarkat, og den 17. januar 1931 anmodede den daværende leder, metropolit Evlogij, officielt om, at stiftet måtte blive knyttet til patriarkatet i Konstantinopel. Det gjorde man ud fra en tradition og en forventning om, at ortodokse kristne, som befinner sig uden for de traditionelt ortodokse lande, kan søge beskyttelse hos Det Økumeniske Patriarkat.

Anmodningen blev imødekommet, og i de snart 90 år, der er passeret siden da, har Det Vesteuropæiske Ærkestift været en selvstyrrende enhed, knyttet til Konstantinopel, men med sin egen liturgiske, administrative og sproglige profil. Den oprindelige aftale var baseret på, at patriarkatet ville respektere stiftets særlige historiske og teologiske profil. Der er i vore dage tale om 120 – 130 menigheder, fordelt med ca. halvdelen i Frankrig og den

anden halvdel i Benelux, England, Tyskland, Italien, Skandinavien og endnu nogle europæiske lande.

Udviklingen gennem årene har medført, at Det Vesteuropæiske Ærkestift i stigende grad har integreret sig i de lande, hvor der var menigheder. Menighederne har grundlæggende bevaret den russiske tradition, samtidigt med, at man mange steder fx er gået bort fra at benytte kirkeslavisk som liturgisk sprog og i stedet fejrer gudstjeneste på fransk, engelsk, hollandsk, dansk osv. Ligeledes har mange menigheder skiftet den såkaldt «gamle kalender» ud med gregoriansk kalender. Det indebærer fx, at man fejrer jul den 25. december og ikke, som i Rusland, den 7. januar.

Væsentlige grunde til udviklingen er, dels at de russiske efterkomme er blevet i høj grad assimilerede i de lande, hvor de har slættet sig ned, dels at Det Vesteuropæiske Ærkestift gennem alle årene har modtaget et stort antal lokale konvertitter, hollændere, franskmænd, belgiere, nordmænd og danskere mfl, som via Ærkestiftet har fået adgang til Den Ortodokse Kirke på deres egne sprog og på måder, som er forståelige for dem. Der er således i Ærkestiftet et stort antal menigheder, som udelukkende består af «lokale».

I og med denne udvikling har Det Vesteuropæiske Ærkestift i stigende grad forstået sig selv som begyndelsen til en egentlig, selvstændig, Ortodoks Kirke i Vesteuropa; i lighed med udviklingen i USA, som den er skitseret ovenfor. En Kirke, som på længere sigt ikke skulle være afhængig af noget fjernet patriarkat, det være sig græsk eller russisk, men som skulle udvikle sin egen, lokale tradition inden for Den Ortodokse Kirkes rammer.

forts. neste side ▶

Men udviklingen frem mod selvstændighed og en egen tradition i Det Vesteuropæiske Ærkestift er desværre blevet modarbejdet fra Det Økumeniske Patriarkat, i hvert fald gennem de seneste 10-15 år. Det er blevet stadig tydeligere gennem årene, hvor en bemærkelsesværdig udvikling har fundet sted.

I 2003 blev der anledning for Ærkestiftet til at tage sin situation op til overvejelse. I januar måned det år døde den ledende ærkebiskop, Sergej Konovalov; og i tiden mellem hans død og Generalforsamlingen den 1. maj, som skulle vælge ny ærkebiskop, modtog alle menigheder en invitation fra Moskvas Patriarkat om at «vende tilbage» dertil. Begrundelsen for invitationen var, at Moskvas Patriarkat jo var «Moderkirken», at den tidligere kommunistiske infektion nu var kureret, og at der således ikke længere var grund til at oprettholde adskillelsen. – Invitationen tog derimod ikke højde for, at Det Vesteuropæiske Ærkestift i mellemtíden havde udviklet sin egen identitet.

Ved bispevalget den 1. maj i Paris var der to reelle kandidater, én, som mente, at man skulle tage imod invitationen fra Moskva, og en anden, som var af den opfattelse, at den bedste garanti for fortsat uafhængighed og vækst mod selvstændighed ville være Det Økumeniske Patriarkat. Den sidst nævnte kandidat blev valgt så godt som énstemmigt af de delegerede på Generalforsamlingen i 2003. Han hed Gabriel de Wylder og var fra Belgien. Han blev valgt, ikke mindst fordi det store flertal dengang delte hans overbevisning om Det Økumeniske Patriarkat som garant for selvstændigheden.

Den overbevisning er desværre siden blevet gjort grundigt til skamme. Det første klare, konkrete og umi-

skendelige tegn fik man fire år senere, i 2007, hvor man fra Konstantinopels side uden et ord til forklaring afviste at indsætte en norsk præst og klosterforstander, fader Johannes Johansen, som hjælpebisiskop. Det gjorde man på trods af at denne kandidat var i besiddelse af alle formelle kvalifikationer, var blevet bragt i forslag af Ærkebiskop Gabriel, og var blevet énstemmigt valgt på Ærkestiftets Generalforsamling samme år. Og siden da har Økumenisk Patriarkat systematisk modsat sig udnævnelsen af lokale hjælpe-biskopper, selv om flere kvalificerede kandidater er blevet bragt i forslag.

Hvorfor har man ikke fra Økumenisk Patriarkat ønsket flere biskopper i Det Vesteuropæiske Ærkestift, men tværtimod modarbejdet ethvert tilløb til udnævnelse af sådanne? Hvorfor har man afvist samtlige kandidater? Formentlig fordi man ikke ville risikere, at Ærkestiftet skulle kunne udvikle sin egen profil, endsig få mulighed for at erklære sig selvstændige. I Den Ortodokse Kirke er det sådan, at for at kunne være en selvstændig enhed må et stift have mindst tre biskopper; så ved at afvise udnævnelse af mere end én biskop har Økumenisk Patriarkat effektivt blokeret for al videre udvikling i Vesteuropa.

Også ved udnævnelsen af den ene, ledende biskop i Ærkestiftet har der fra Økumenisk Patriarkats side været foretaget omfattende manipulation. Da fornævnte Ærkebiskop Gabriel de Wylder efter 10 år på posten døde som kun 67-årig i 2013, skulle der vælges ny ærkebiskop på en Generalforsamling i Paris. Der var anmeldt tre kandidater, to kendte, vellidte og anerkendt præster, som var indstillede af Stiftsrådet efter konsultationer i menighederne, og

én, som var indstillet af Økumenisk Patriarkat. – Stemningen og debatten på Generalforsamlingen pegede på én af Stiftsrådets kandidater. Men få minutter inden afstemningen, en sen lørdag aften, meddelte man pr. mail eller fax fra Økumenisk Patriarkat, at man ikke kunne godkende Stiftsrådets to kandidater, men krævede dem erstattet af to andre navne, to præster fra Tyrkiet, som ingen anede hvem var. Og således blev patriarkatets egen kandidat, Job Getscha, den eneste reelle mulighed; selv om næsten ingen ønskede ham som ærkebiskop.

Efter to års tjeneste indså Det Økumeniske Patriarkat, at det trods alt ikke gik an med en ærkebiskop i Paris, som var uønsket af stort set alle, og man erstattede ham med en anden, en ældre præst, som i 30 år havde tjent i én af patriarkatets menigheder i Genève. Det var og er nuværende Ærkebiskop Jean Renneveau. – Man havde antagelig fra Konstantinopels side kalkuleret med, at når man tilsatte en mangeårig, loyal præst, til og med af en vis alder, som leder i Den Vesteuropæiske Ærkestift, ja, så ville man være sikret mod al modstand. Det skulle imidlertid vise sig at være en alvorlig fejlberetning. Ærkebiskop Jean Renneveau viste sig nemlig at tage sit ansvar som leder og hyrde for Ærkestiftets præster og troende alvorligt, også selv om det betød, at han måtte gå op imod Det Økumeniske Patriarkat og Patriark Bartholomæus I.

Sidste år blev der så kastet en bombe med voldsom sprængkraft! Den blev kastet fra Konstantinopel, men bragt til sprængning i Paris, hvor man havde vanskeligt ved at tro sine egne øjne og øren. Hvad var der på færde? Måske var det blevet for me- forts. neste side ▶

get for Patriark Bartholomæus og Det Økumeniske Patriarkats magtlyst med udsigten til eller truslen om reel selvstændighed i Vesten? I hvert fald blev det, pludseligt og uden allermindste forvarsel, den 27. november 2018 meddelt fra Det Økumeniske Patriarkat, at Det Vesteuropæiske Ærkestift skulle «opløses» og altså ikke længere eksistere som kirkelig enhed, samt at Ærkestiftets menigheder skulle lægges ind under de græske metropolitter i de respektive lande. Det ville for menighederne i Skandinavien have betydet, at den græske metropolit Kleopas Strongylis i Stockholm fremover skulle være deres biskop.

Men bomber har det med at forårse ravage dér, hvor de eksploderer. Dekretet fra patriark Bartholomæus var et chok for alle, til og med for ærkebiskop Jean Renneteau, som slet ikke var blevet adviseret på forhånd. Han var i Konstantinopel i anden anledning og blev kaldt ind på Patriark Bartholomæus' kontor, hvor denne meddelte ham den overraskende beslutning.

Ordren til at opløse Ærkestiftet blev set som udtryk for både arbitrer magtanvendelse og en for længe siden forladt forestilling om kirkeligt enevælde, og det blev pure afvist af Det Vesteuropæiske Ærkestift og dets ærkebiskop. På en ekstraordinær Generalforsamling i Paris den 23. februar i år afviste 93% af deltagerne, præster og lægfolk, at acceptere kravet om opløsning. Generalforsamlingen afviste ligeledes kravet om, at menighederne som et andet spil kort skulle fordeles mellem de græske biskopper.

Siden da har der været arbejdet på at finde en fælles løsning for samtlige Det Vesteuropæiske Ærkestifts menigheder. Det har ikke

vist sig let. Tværtimod! For menighederne har meget forskellige historiske, kulturelle og nationale forudsætninger. Og det eneste patriarkat, som har kunnet mönstre tilstrækkeligt mod og muskelkraft til at gå imod beslutningen fra Patriark Bartholomæus, det er Moskvas Patriarkat. De har tilbuddt at tage imod Ærkestiftet og garantere dets fortsatte interne selvstyre.

Men det er langtfra alle menigheder i Det Vesteuropæiske Ærkestift, som tør stole på de garantier, eller som ønsker at lægge sig ind under Moskva. Det er langtfra alle, som har glemt det tidligere nævnte bispevalg i 2003, hvor Moskvas Patriarkat blev massivt valgt fra.

Der har de seneste måneder pågået en intensiv og ganske voldsom udveksling af holdninger til Ærkestiftets fremtidige liv. En foreløbig kulminationen på debatten er, at omkring 60 % af stiftets menigheder sammen med ærkebiskop Jean Renneteau lørdag den 28. september på mødet i Paris besluttede at blive del af Moskvas Patriarkat. Den resterende del af menighederne vil så være henvist til at finde løsninger hver for sig eller måske samlet i lokale grupperinger. De færreste af dem vil formentlig, efter det passerede, kunne have tillid til Konstantinopel.

Hvad har så Det Økumeniske Patriarkat og Patriark Bartholomæus opnået med denne manøvre? Uddover at skabe splittelse? De ønskede tilsyneladende at afværge dannelsen af en selvstændig Ortodoks Kirke i Vesteuropa, og det er de desværre lykkedes med. Dannelsen af en sådan selvstændig enhed har nu meget lange udsigter.

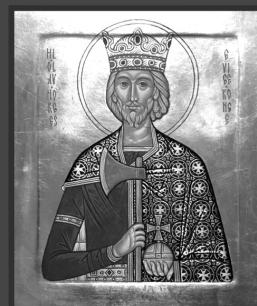
Samtidigt havde Økumenisk Patriarkat til hensigt at styrke de græske biskopper ved at opløse Det

Vesteuropæiske Ærkestift og lægge dets menigheder ind under grækerne. Men de opnåede det stik modsatte. De opnåede at styrke Moskvas Patriarkat i Vesteuropa, det patriarkat, som ved flere lejligheder og senest med misären i Ukraine har figureret som direkte modpol til Konstantinopel.

Hvad så med Paris-ærkestiftets menigheder i Skandinavien? Der er tre «gamle» menigheder: Én i Oslo, én i Stockholm og én i København. To af de tre er nu del af Bulgariens Patriarkat, den tredje har sluttet sig til Serbiens Patriarkat. Så heller ikke i Skandinavien er Det Økumeniske Patriarkat blevet styrket ved at have kastet den ødelæggende bombe fra Konstantinopel ■

JULIANSK KIRKEKALENDER

∞ 2020 ∞

JULIANSK
KIRKEKALENDER
∞ 2020 ∞

HELLIGE NIKOLAI ORTODOKSE MENIGHET
BEOGRADS PATRIARKAT

108 sider ill.

kr.100,- (+porto)

KAN KJØPES I KIRKEN

ELLER BESTILLES

OVER E-POST:

fader.johannes@ortodoks.org

PÅKLÆDNING I KIRKEN af f. Poul Sebbelov

Her nedenfor nogle enkle retningslinier for, hvordan man bør klæde sig i kirken. Og hvordan man i øvrigt forholder sig.

Kom i god tid!

Man bør være til stede og på plads i kirken, inden Liturgien (eller anden tjeneste) indledes. Vi træder respektfuldt og stille ind i kirken; og det første, vi gør, er atære de hellige ikoner og tænde lys foran dem. Man venter med at udveksle hilsener og med at samtale med de øvrige deltagere til efter tjenesten. – Skulle man komme for sent, sørger man for at træde stilfærdigt og roligt ind uden at forstyrre tjenesten

Påklædning generelt:

Engang var det sådan, at folk tog søndagstøjet på, når de skulle i kirke. Sådan er det desværre ikke længere. Påklædningen i kirken står ofte i modsætning til gudstjenestens højtidelighed. Men på alle livets områder burde vi tilbyde Kristus det bedste, vi har. Vi burde nærme os Kristus i vores pæneste tøj. Samtidigt bør vi klæde os af dæmpt frem for at sigte efter at vække opsigts. Vi er ikke i kirke for at gøre de øvrige opmærksomme på os selv; og vi skal helt bestemt ikke klæde os på måder, som tilstræber at være provokerende eller forførende. Vi bør under alle forhold klæde os på en for kristne passende måde, ikke mindst da når vi træder frem for Kristus i kirken.

Kvinder:

Som sagt: Man bør klæde sig afdæmpt. Kjoler bør ikke være med bare

rygge eller dybe udskæringer for til. De bør være af passende længde og vidde og altså ikke overdrevent kropsnære. Det samme gælder nederede. T-shirts eller undertrøjer med blot skulderstropper passer dårligt i kirken. Såvel kjoler som bluser og skjorter bør være med lange ærmer. Lange bukser er OK; disse bør ikke være stramtsiddende.

Hovedtørklæder:

Der er ingen teologisk begrundede krav om, at kvinder skal tildække håret under Liturgien og øvrige tjenester i kirken. Derfor er tørklæde ikke påbudt hos os. Men det er heller ikke forbudt. Her er hver enkelt fri. I nogle ortodokse områder er der tradition for at bære tørklæde i kirken, og når vi besøger kirker sådanne steder, er det naturligt, at man indretter sig efter stedets skik for ikke at støde an eller vække negativ opmærksomhed. Kvinder kan – i modsætning til mænd! – bære hat i kirken.

Mænd:

Mænd bør klæde sig pænt og ordentligt uden at forsøge at påkalde sig særlig opmærksomhed. Skjorter med lange ærmer bør foretrækkes frem for T-shirts (særligt sådanne med påskrifter og billeder) og lignende. Vi knapper skjorterne! Øverste knap kan være åben, men to eller

tre ubenyttede knaphuller er upassende. Bluser/trøjer med ærmer og uden dybe udskæringer kan også være passende. Voksne mænd går med lange bukser, ikke med shorts (korte bukser).

Børn:

Når det gælder børn, er forventningerne i sagens natur nogle andre. Her må det hele afpasses efter modenhed, alder og køn. Men vi bør lære børnene dét, vi indledte med: At i kirken dér kommer vi til tiden, fører os stille og roligt frem og klæder os pænt og ikke-provokerende på. Vi lærer også børnene, at vi kommer i kirke for at samle os i bøn om Kristus, ikke for at lege eller andet gudstjenesten uvedkommende.

Generelt:

Det er egentlig helt enkelt: Vi skal bruge vores dømmekraft, når vi klæder os på til at gå i kirke. Og når vi opholder os i kirkerummet. Der er frihed og ikke tvang i kirken. Det er Kristus og ikke mig, der skal være genstand for opmærksomhed; og derfor klæder man sig «stille og roligt»; man respekterer den lokale tradition dér, hvor man er, og man afstår fra at gøre særligt opmærksom på sig selv ved i sin påklædning at skille sig markant ud fra de øvrige troende. ■

BEGIVENHETER I LØPET AV SOMMEREN:

Torsdag 30. mai – den protestantiske Kristi Himmelfartsdag – var vi med på gudstjenesten i «Jordbækirkken» på Skårasberget i Vallset, vår faste tradisjon.

Lørdag 6. juli hadde vi vår Parastos på kirkegården ved Helgøya kirke. Vi hadde det faste programmet: Deltakelse i lokalmenighetens gudstjeneste i kirken, deres deltakelse i vår minnegudstjeneste på de ortodokse

gravene (etter de russiske flyktningene som bodde på «Granlien» i tiden 1956-1983), og til slutt hygget vi oss med kaffe og kaker.

Vår årlige pilegrimstur til Selja 7./8. juli gikk som planlagt også i år. Hvert år har vi gjørne med oss gjester fra utlandet, og i år var det gjester fra Serbia: f. Georgi, prosten fra Krusevac (som vi også tidligere har hatt på besøk både i Oslo og på klosteret i Hurdal), sammen med ham hadde vi også to medarbeidere fra det serbiske fjernsynets kirke-

program «Hram», en journalist og en filmfotograf, og de skulle lage en lengre film om menigheten vår og det ortodokse Norge, i tillegg til dem, var også Serbias ambassadør i Norge, Suzana Boskovic-Prodanovic med oss. Vi var til sammen en passe gruppe, og programmet var som det pleier å være.

Festen for de hellige apostlene Peter og Paulus ble feiret på klosteret i Hurdal 12.juli som vanlig. Det var

forts. neste side ▶

DÅP:	BEGRAVELSE:	BEGRAVELSE:
*Alexander Steffensen, sønn av Svein T og Anastasia K Steffensen Oslo 10. nov.	*Djordje Obuskoovic d. 24. 9. begr. 4. 10 Grefsen - Oslo	*Serafim Sidelnikov, sønn av Alexandr og Maria Sidelnikov Oslo 5. des.

GAVER INNKOMMET TIL KIRKEN

Givere til Hl. Nikolai menighet får skattefradrag for gaver til menighetens konto.

Ønsker du skattefradrag på dine gaver må navn, adresse og personnummer oppgis.

Man får skattefradrag på gaver fra 500 kr. til 50 000 kr. i løpet av et året.

GAVER INNKOMMET PÅ MENIGHETENS KONTO: 2050 03 19357

Vi fortsetter innsamlingen til kirkebygget i Oslo slik vi tidligere har informert om (jfr. menighets blad nr.2 2014, s.13) ifølge vedtak på Medlemsmøtet, og vi ber om forsterket innsats og generøsitet for å fullføre kirkebyggsprosjektet vårt.

Mange har fast utbetaling fra konto, og flere nye gavegivere oppfordres til å komme på «banen» slik at vi kan realisere vår plan. Mange takk til alle dere som har sendt gaver på menighetens konto!

GAVER TIL MENIGHETENS KONTO SIDEN SIST: D RISTEVSKA 500 L HOVSTØ 900 N MOFLAG 2000

M KVALHEIM 900 L P KLEVEN 600 I-J K ENGER 2200 O G SVELE 4500 E STRUKSNES 1500 T STRUKSNES 1500

TH STANGE 1200 A Z MORCH 1500 ST JEROTIC 1000 TH SÅHEIM 2000 J CHAFFIN 1200 L POLYKARPOVA 1500

R WORLEY 10500 J WETLESEN 2000 S JANKOVSKA 600 L AVRAMOVIC 2000 S SYVERTSEN 6600 H O WINGEREI 1500

Z RANISAVLJEVIC 2000 O JARVA 500 SW ANTOUN 2000 B ANTIC 400 T SHPAK 5000 HF OLSEN 500 Z RADEVSKA 500

D SHVEDOVA 100 S H TEMELSO 500 TH GRØNLIG 1000 P SVELE 10.000 V DAMCEVSKA 400 B OBUSKOVIC 500

T ROOS 3100 M G SLASSIE 2000 L S GERMATION 500 I J NILSEN 1000 E M HUSA 2400 L D BRYZGALOVA 200

E SMITH-SIVERTSEN 1000

FRESKER: D MARKENG 3000

- HJERTELIG TAKK FOR ALLE BIDRAG !

» forts. fra s. 12. «Den Store Nattverden...» ikke eter Menneskesønnens kjød og drikker Hans blod, har dere ikke liv i dere. Den som eter mitt kjød og drikker mitt blod, har evig liv, og jeg skal opprise Ham på den ytterste dag, for

mitt kjød er i sannhet mat, og mitt blod er i sannhet drikke. Den som eter mitt kjød og drikker mitt blod, han blir i meg og jeg i ham». Nattverden gir oss fellesskap med Herren selv, og ikke noe kan være større og viktigere enn det. Alle bør derfor ta Herrens invitasjon på alvor og forberede seg så ofte som mulig til deltagelse slik kirken foreskriver. Da åpenbarer det at vi er ett i Kristus, og danner Kristi legeme, som er Kirken. ■

god stemning og bra med folk. Også her var våre serbiske gjester med.

På klosteret i Hurdal feiret vi også hl. Serafim 1. august som vanlig, med mange deltakere og god stemning.

I andre halvdel av juli fikk vi besøk av s. Evgenia, som er nonne i et russisk kloster i Australia. Men hun kommer opprinnelig fra Grimstad/Arendal – og har etternavnet Teisen! Hun er utdannet musiker og sanger, og hun gav en liten konsert med bysantinsk/russisk znameni sang for oss på klosteret og deretter i Stavangerområdet. Noe av dette er lagt ut på FB for klosteret i Hurdal. Det var en stor opplevelse.

Siste helgen i august reiser vi alltid til Neiden (nær Kirkenes), hvor vi har gudstjenestehelg ved St. Georgs kapell (som ifølge tradisjonen er bygget av hl. Trifon i 1565). Dette kapellet – som er den eldste ortodokse kirkebygning i kontinuerlig bruk i Vest Europa, er en del av vår menighet og styres av oss gjennom den lokale skoltiske kirkeforeningen der, som ledes av Oiva Johannes Gregesioff Jarva. Som alltid, startet vi programmet på rådhuset i Kirkenes, hvor vi har årlige overlegninger med ordfører og rådmann. Deretter reiste vi til Neiden og gjorde klart til gudstjenestene: På ettermiddagen 23. august hadde vi akatist for hl. Trifon, neste dag, 24. august forrettet vi litur-

gi i kapellet, parastos på den store gravhaugen (hvor vi gjenbegravde 94 skolter som i 1905 ble tatt opp av jorden der og fraktet til Oslo, men som vi fikk hentet tilbake til Neiden og gravlagt igjen i 2011), og til slutt hadde vi vannvielse på Neidenelva. – Vanligvis reiser vi til Sevettijärvi og deltar på deres feiringer der, men i år var deres program annerledes, så vi laget selv et annet program for søndagen: Vi reiste med elvebåt fra Kirkenes mot Boris-Gleb, stanset ved Trifonshulen, og reiste deretter like til grensen ved Boris-Gleb, og hadde et lengre program med bevertning der. Det var en stor opplevelse og vil i fremtiden bli et fast innslag på vårt program i Neiden. ■

returadresse:

HELLIGE NIKOLAI KIRKE
Tvetenveien 13, 0661 Oslo

B

Preken om DEN STORE NATTVERDEN (Lukas ev. 14: 15-24)

Vi har hørt en fortelling av vår Herre og Gud og Frelser Jesus Kristus om en mann som gjør i stand til et stort aftensmåltid. Et selskap! Og det å bli invitert til selskap er jo noe de fleste liker. Det er festlig og hyggelig. Men i dette tilfelle opplever mannen ingen entusiasme, ingen av de inviterte kommer. Da blir han forarget, og inviterer heller helt andre mennesker i stedet. Jo, dette er klart en lignelse som henspeiler på Nattverden.

Vår Herre gjør alt for å redde oss, frelse oss. Han lever et rettferdig liv for oss, Han blir hånet for oss, Han blir korsfestet for oss, Han døde for oss og Han oppstod for oss. Alt dette gjorde Han for å gi oss tilbake det fellesskap med Gud og det liv med Gud som gikk tapt i syndefallet. Og dette fellesskapet og dette livet vil Han meddele oss på det mest konkrete vis. Han forbereder et gjestebud, aftensmåltid eller nattverd, og der vil Han gi oss det aller beste og det største og herligste som vi kan tenke oss. Han vil gi seg selv, liksom Han gav seg selv for oss i døden og overvant døden i oppstandelsen, slik vil Han også gi oss del i denne seier gjennom sitt legeme og blod.

Vi vet at det er nødvendig å spise for å leve. Alle vesener spiser. Men den mat vi til vanlig spiser, er ufullkommen. Den gir oss ikke selve livet, den forhindrer ikke at vi dør uansett hvor mye vi spiser av den. For den er kun materiell, legemlig. Vi trenger også åndelig føde, Guds ord. Og det får vi i kirken, i evangeliet, men den sanne og fullkomne føde, den som er både legemlig og åndelig, det er Guds Ord som ble kjød, Kris-

ti eget legeme og blod. Han selv er livets brød, som Han sier. Og det er det vi ber om i «Fader vår» bønnen, når vi på norsk sier «daglig brød», så er det bare en svak avglangs av det greske uttrykket for det brød som er «livsnødvendig». «Udødeligheten spis» kaller kirken det. Og det er dette som Kristus inviterer oss til å ta del i. Det er det største av alle festmåltider. «Den som eter av dette brød skal leve evindelig» sier Herren selv.

Herren inviterer oss til et herlig festmåltid, men vi må selv svare, vi må selv bestemme om vi vil ta imot invitasjonen eller ikke. Om vi innbys til fint selskap med deilig mat og festpyntede mennesker svarer vi gjerne ja. Og vi forbereder oss i forveien. Vi vil jo ikke bli til skamme blandt de andre festpyntede gjestene. Og så glade blir vi over en slik invitasjon, at det bare er unntaklesvis at vi må avslå. Derfor underer det oss at alle de som var invitert til selskapet i Kristi lignelse, avslør å komme. Og det er meningen at vi skal bli forundret, for det ER merkelig. Og derfor viser det oss klart hvor underlig det er at så mange av dem som innbys til et selskap som er langt herligere og viktigere og finere, avslår og finner unnskyldninger, eller ikke engang det.

I dette gjestebudet er det Kongenes Konge, Herren Gud selv, som er vert, og sammen med oss er alle de hellige invitert. Finere selskap finnes ikke! Likevel er det så mange som avslår invitasjonen. Ja, ikke bare avslår de den og finner på mange dumme påskudd og unnskyldninger, de avslår fordi de heller vil gå i et helt vanlig selskap,

noe som er uendelig mindre viktig. Det underlige og opprørende er jo at alle mulige uvesentlige og dumme ting blir viktigere enn dette livsviktige måltidet.

Kirken lærer oss at nattverden er udødelighetens spis, at den er absolut nødvendig for livet. Men handler vi deretter? Mange gjør det, men mange viser i handling at de mener at det går fint an å leve uten å ta del i nattverden, at Herrens legeme og blod slett ikke er nødvendig for dem. Mange synes å anta at nattverden bare er et gammelt ritual som egentlig ikke betyr noe konkret. I handling viser de det motsatte av hva Kirken lærer oss.

I gammel tid var det vanlig, ja selvfølgelig, at alle som var tilstede i kirken også tok del i nattverden. Ja, det var jo slik at bare de som skulle ta del i nattverden fikk være tilstede ved «de troendes liturgi», mens de andre ble sendt bort. Det var uvanlig å ikke ta del i nattverden eller eukaristien, og var det noen som ikke tok del, så var det ikke frivillig, men fordi de var utesengte av en eller annen årsak.

I hver eneste liturgi kommer presten frem i kongeparten med Herrens legeme og blod, og alle de troende som har forberedt seg, inviteres til å ta del. Og ikke noe er så godt for oss som å ta del i Herrens nattverd. Det er jo et løfte Herren har gitt oss: «Dere skal få ete og drikke ved mitt bord». Å spise er ikke bare nødvendig for å leve, det gir også del i fellesskap. Vår Herre sier selv: «Sannelig, sannelig sier jeg dere: Dersom dere forts. på side 11